

DECIZIE

27 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Eugenia Dragan (Sochirca) împotriva Consiliului raional Florești, Comisiei pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice privind contestarea actului administrativ și obligarea de a-i achita compensația pentru bunurile confiscate,

împotriva încheierii din 06 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a declarat inadmisibil apelul depus de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 20 februarie 2019 Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Florești, Comisiei pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice privind anularea deciziei din 17 decembrie 2018 ca fiind ilegală și obligarea de a-i achita compensația pentru bunurile confiscate.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe.

La 13 decembrie 2019 Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.207, Vol.I).

Prin încheierea din 06 martie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul depus de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

La 23 martie 2020, Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 06 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii instanței de apel și remiterea cauzei în instanța de apel, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, recurenta a relatat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel pe care o consideră nefondată și emisă cu încălcarea principiului legalității procesului, care este unul fundamental, prevăzut de art. 1 alin. (3) din Constituție.

Astfel, încheierea instanței de apel nu corespunde cerințelor de motivare a actelor judecătorești, fiind bazată pe presupuneri și emisă în baza unor circumstanțe nefondate.

Or, la 13 decembrie 2019 cu respectarea termenului de atac prevăzut de art.232 Codul administrativ, avocatul Alexandru Vulpe în interesele sale a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe (f.d.207, Vol.I).

Instanța de apel a observat că la materialele cauzei este cererea de apel nemotivată și un nou mandat al avocatului, însă nu a atras atenția că atât adresa pentru expediție din mandatul avocatului, cât și adresa pentru expediție din cererea de apel nemotivată este alta decât cea indicată pe avizurile de recepție. Mai mult, pe avizul de expediție nu este semnătura avocatului Alexandru Vulpe și în acest context nu se poate prezuma că avocatul a recepționat scrisoarea cu hotărârea motivată.

Recurenta a precizat că la 16 februarie 2020, a depus prin intermediul persoanelor de serviciu din cadrul Curții de Apel Bălți, cerere de apel motivată și cerere de repunere în termenul de prezentare a apelului motivat, însă a fost informată că deja există o încheiere de inadmisibilitate a cererii de apel.

Prin urmare, în opinia recurteii, deși instanța de apel în încheierea din 12 februarie 2020 indică că „ Potrivit avizului de recepție avocatul Alexandru Vulpe a recepționat copia hotărârii motivate la 22 ianuarie 2020”, ultima nici nu a făcut comparație dintre adresa unde a fost expeditată hotărârea motivată și cea unde urma a fi expeditată. Așadar, instanța de apel eronat a constatat că avocatul Alexandru Vulpe a recepționat hotărârea motivată la data de 23 februarie 2020, dată din care în viziunea instanței a început să curgă termenul de prezentare a apelului motivat.

Or, instanța de judecată urma să expedieze hotărârea motivată la noua adresă indicată în cererea de apel și în mandatul avocatului prezentat suplimentar, care a fost anexat la cererea de apel (f.d. 207-208, Vol.I).

Recurenta a menționat că despre scrisoarea cu hotărârea motivată, reprezentantul său avocatul Alexandru Vulpe a aflat de la proprietarul oficiului din str. A. Șciusev 41/b mun. Chișinău abia la data de 04 martie 2020.

Totodată, a indicat că despre faptul că ar fi primit scrisoare cu hotărârea din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca nu cunoaște. La fel, nu cunoaște nici cine ar fi primit și semnat în locul ei avizul de recepție a hotărârii.

Articolul 20 din Constituția Republicii Moldova în coroborare cu art. 6§1 Convenția Europeană pentru Drepturile Omului, garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Astfel, recurenta a relevat că instanța de apel aceste temeuri le putea reține și din oficiu, având în vedere că este la o vârstă înaintată și a trecut și peste cel deal II-lea

război mondial, fiind supusă represiunilor politice în 1949 și deportată în condiții inumate în regiunea Amur al fostei URSS. Iar, în baza art. 22 Codul administrativ, urma să beneficieze de o procedură echitabilă, în care instanța de apel să examineze atent esența problemei.

La 07 mai 2020 în adresa Consiliului raional Florești, Comisia pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice a fost expediată copia recursului depus de Eugenia Dragan (Sochirca) reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Deși la 13 mai 2020 Consiliului raional Florești, Comisiei pentru examinarea cererilor persoanelor supuse represiunilor politice a recepționat copia recursului, acesta nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 06 martie 2020 și expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 13 martie 2020 (f.d. 225, Vol.I).

Eugenia Dragan (Sochirca) a recepționat copia încheierii din 06 martie 2020 a Curții de Apel Bălți la 18 martie 2020 (f.d.236, Vol.I).

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, la 13 decembrie 2019 Eugenia Dragan (Sochirca) reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii (f.d.207, Vol.I).

Prin încheierea din 06 martie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a declarat inadmisibil apelul depus de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul

Alexandru Vulpe împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

Materialele cauzei atestă că pentru a decide astfel instanța de apel a conchis că Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe nu a prezentat motivarea apelului conform art. 232 alin.(2) Codul administrativ.

Instanța de recurs remarcă că conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) Cod administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că Eugenia Dragan (Sochirca) a recepționat copia hotărârii motivate din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central la data de 23 ianuarie 2020, iar reprezentul său avocatul Alexandru Vulpe la 22 ianuarie 2020 (f.d.219-220, Vol.I).

Astfel, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la data de 24 ianuarie 2020, și a expirat la data de 24 februarie 2020.

Pe parcursul examinării cauzei Eugenia Dragan (Sochirca) a fost reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe împuternicit prin mandatul anexat la materialele cauzei nr. 1479909 din 28 noiembrie 2019 (f.d.208, Vol.I)

Instanța de recurs reține că Eugenia Dragan (Sochirca) și reprezentatul acesteia avocatul Alexandru Vulpe au cunoscut despre neajunsurile cererii de apel, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție 30 de zile, aceștia nu au întreprins acțiuni care ar dovedi intenția de a depune apelul motivat.

Așadar, Eugenia Dragan (Sochirca) și reprezentatul său avocatul Alexandru Vulpe, fiind conștienți că au depus doar cererea de apel nemotivată, aveau obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt, însă ignorat de aceștia.

Mai mult, Eugenia Dragan (Sochirca) reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe, în cererea de apel nemotivată indică faptul că își rezervă dreptul de a prezenta motivele cererii de apel după ce va lua cunoștință cu hotărârea motivată a primei instanțe (f.d.207, Vol.I).

La acest capitol se va remarca că Eugenia Dragan (Sochirca) din data notificării copiei hotărârii motivate a primei instanțe și până la data declarării inadmisibilității apelului, a avut termen real și suficient pentru a prezenta apelul motivat pentru apărarea drepturilor și intereselor sale legitime.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care Eugenia Dragan (Sochirca) sau reprezentantul acesteia, avocatul Alexandru Vulpe nu a prezentat cererea de apel motivată în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, concluzia instanței de apel, privind declararea inadmisibilă a apelului, este întemeiată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 06 martie 2020 a Curții de Apel Bălți este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurenta-apelanta nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta cererea de apel motivată până la 24 februarie 2020, ziua în care a expirat termenul pentru depunerea cererii de apel motivate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție respinge ca nefondat argumentul recurenteii precum că la 16 februarie 2020 a depus la Curtea de Apel Bălți cerere de apel motivată și cerere de repunere în termenul de prezentare a apelului motivat.

Or, conform materialelor cauzei, instanța de apel a pronunțat încheierea de inadmisibilitate a apelului declarat de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2019 a Judecătoriei Soroca, sediul Central la 06 martie 2020, iar Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe a depus cererile enunțate la data de 16 martie 2020, adică ulterior emiterii încheierii contestate (f.d.226-233, Vol.I).

Conform art. 96, alin. (1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

La 20 ianuarie 2020 hotărârea motivată a primei instanțe a fost publicată pe pagina web a Judecătoriei Soroca, sediul Central.

Judecătoria Soroca, sediul Central a expediat recurenteii la 17 ianuarie 2020 copia hotărârii motivate la adresa indicată în cererea de chemare în judecată, precum și în cererea de apel și anume mun. XXXXXX, str. XXXXXX, ap. XXXXXX, dar și reprezentantului acesteia, avocatului Alexandru Vulpe în mun. XXXXXX, str. XXXXXX.

Conform art.103 lit. a) și b) Codul administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat: în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo; în spațiile de activitate ale acesteia – unei persoane angajate acolo.

Conform art. 109 din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

Astfel, nu poate fi reținut nici argumentul precum că recurenta și reprezentantul acesteia avocatul Alexandru Vulpe nu au cunoscut despre hotărârea motivată, iar ultimul a luat cunoștință de aceasta abia la 04 martie 2020.

Prin urmare, Eugenia Dragan (Sochirca) recepționând la 23 ianuarie 2020 copia hotărârii motivate a primei instanțe și fiind conștientă că a depus doar cererea de apel nemotivată, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță.

Mai mult, Eugenia Dragan (Sochirca) a fost reprezentat de către avocatul Alexandru Vulpe, care este o persoană abilitată și calificată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise că către acesta. Iar, conform art.47 alin.(3) Codul administrativ, culpa reprezentantului împuternicit se atribuie participantului reprezentat.

Instanța de recurs accentuaiază că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prezintă probe veridice, ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen.

Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe a depus cerere privind repunerea în termen a apelului la care a anexat probele ce ar confirma imposibilitatea declarării apelului în termen la 16 martie 2020, adică ulterior emiterii încheierii contestate din 06 martie 2020 a Curții de Apel Bălți.

Prin urmare, ținând cont că Eugenia Dragan (Sochirca) nu a depus cererea de apel motivată în termenul de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, Curtea de Apel Bălți întemeiat a declarat apelul inadmisibil.

Or, Eugenia Dragan (Sochirca) și reprezentantul acesteia avocatul Alexandru Vulpe nu au depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Eugenia Dragan (Sochirca) și reprezentantul acesteia avocatul Alexandru Vulpe au cunoscut despre judecarea cauzei și despre adoptarea hotărârii, or, aceștia au fost legal citați pentru examinarea cauzei.

Astfel, Eugenia Dragan (Sochirca) reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe urma să depună diligența necesară de a se informa la ce etapă de examinare se află procesul și după caz să i-a cunoștință de hotărârea pronunțată, să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Popov versus Moldova (nr. 2) din 02 decembrie 2005; Melnic versus Moldova din 14 noiembrie 2006, Ponomaryov versus Ucraina din 03 aprilie 2008, Van Harn versus Germany din 11 septembrie 2007, SRL Construct Confort versus Moldova

din 28 mai 2019), și să conteste în termenul legal hotărârea primei instanțe, fapt, însă, ignorat de recurent, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe sunt declarative și neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Eugenia Dragan (Sochirca), reprezentată de avocatul Alexandru Vulpe.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecători

Victor Burduh

Nina Vascan